

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Атанас Петров Карафезлиев

Катедра „Камерна музика и съпровод”

Инструментален факултет НМА „Проф. П. Владигеров”

Относно дисертационен труд на тема:

**„Методически модел за развиване на клавирни умения
в обучението по задължително пиано но незрящи студенти”**

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

на Десислава Костадинова Бакалова

Десислава Бакалова завършва НМУ „Л. Пипков” и НМА „Проф. П. Владигеров” със специалност „пиано” и има дългогодишен стаж като учител по музика и пиано в няколко столични училища, а понастоящем е асистент в СУ „Св. Климент Охридски“ ФНОИ, катедра „Музика”. Лауреат е на национални и международни конкурси. Има записи в БНТ и „Златен фонд“ на БНР. Участвала е в национални и международни фестивали по изкуствата, изнасяла е самостоятелни рецитали и има участия в камерни концерти с различни камерни формации. Този дългогодишен професионален опит като изпълнител и педагог ѝ дава възможност да се запознае добре с проблематиката и да приложи натрупаните знания при реализацията на настоящия дисертационен труд.

Всеки от нас се е сблъсквал с незрящи пианисти и пред всеки от нас е стоял въпросът – как тези хора са се научили да свирят на пиано, кое ги е мотивирало да започнат да се занимават с това и как са постигнали резултатите в работата си. В това отношение темата на труда на Бакалова е особено интересна и полезна за развитието на тази тематика и в бъдеще. Прави впечатление, че докторантът е много добре запознат с проблема

поради дългогодишната му работа с незрящи пианисти, наблюденията над тях и изследването на въпросите, които възникват по време на тяхното обучение. Целите на труда да се предложи авторски модел за развитието на клавирни умения в обучението по задължително пиано е изпълнена в цялост. Произтичащите от целта задачи също са изпълнени, като докторантът прави теоретичен анализ и синтез на източници (литературни и дигитални), пряко свързани с обучението по задължително пиано на незрящи студенти и неговите музикално-педагогически измерения. Очертават се основните теоретични и практически аспекти за развиване на клавирни умения в процеса на обучение по задължително пиано на незрящи студенти. Систематизирани са основните музикално-педагогически дейности по формирането на авторски иновативен методически модел за развиване на клавирни умения в обучението по задължително пиано на незрящи студенти. Прави се конструиране, апробиране и анализиране на авторски методически модел за развиване на клавирни умения в обучението по задължително пиано на незрящи студенти. Изследователските методи, приложени успешно в дисертацията са: Теоретичен анализ и синтез, проучване на литературни източници и на нормативни документи, свързани с обучението по задължително пиано, моделиране, съдържателен анализ, качествен анализ при обработване на данни от емпирично изследване.

В първа глава докторантът прави изключително интересна историческа панорама на развитието в обучението на незрящи от древни времена до наши дни, като особено важно за научното изследване е излагането на фактологията относно историческото развитие на образованието и в частност музикалното образование на незрящи в нашата страна. Изтъква се ролята на Луи Брайл в тази сфера и се прави връзка между брайловото писмо и брайловата нотопис, която стои в основата на

музикалното образование на незрящите пианисти. Добре е анализирана ролята на Петко Стайнов в тази насока, не само като създател на Хора на слепите, който е фактор в нашия културен живот. Разглежда се въпросът за усвояването на Брайловия нотопис в България от незрящите студенти и какво голямо значение има това за възможностите да получат качествено музикално образование.

Във Втора глава докторантът прави теоретичен анализ на вече познати и предлага нови методи за работа в обучението по задължително пиано на незрящи студенти, базирайки се на световната и европейска практика. Прави впечатление доста добро познаване на установените методи – компесаторен и ансамблов и техните предимства, като по този начин трудът придобива роля на своеобразен учебник за обучение на незрящи студенти.

Трета глава е най-пространствена и в нея докторантът излага знания относно университетската програма за обучение по пиано и как тя може да бъде приложена и адаптирана при обучението на незрящи студенти, чрез подбор на подходящ репертоар и аудио записи като основно средство за адаптиране на съществуващата учебна програма по задължително пиано към специфичните особености на незрящите студенти.

В края на всяка глава е предоставена използваната литература, която по обем и съдържание е достатъчна, за да покрие изискванията и да достави нужната информация на докторанта за подготовка на научното изследване. Трудът съдържа 164 страници, като след заключението се правят изводи и препоръки относно броят на часовете по задължително пиано за незрящите студенти и нуждата от осигуряването условия за по-широк достъп до специфични музикално-теоретични материали, свързани с Брайловото писмо и нотопис.

Изведени са 10 приложения, включващи снимки на Брайлови клавиатури, изпитни програми за незрящи студенти, информация за обучавани студенти и резултатите от това, подкрепени със снимков материал, всичко това с неоспорим приносен характер.

В контекста на казаното до тук, отчитайки факта, че докторантът има богат опит като учител по музика и клавирен педагог на незрящи и вземайки под внимание високото научно-изследователско ниво на представения дисертационен труд, давам своята положителна оценка, като предлагам на уважаемото научно жури, да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор” на Десислава Костадинова Бакалова.

30.07.2021

Проф. д-р Атанас Карафезлиев